

Motion till riksdagen

1988/89:L205

av Nic Grönvall (m)

Utländska styrelseledamöter m. m. i svenska aktiebolag

I aktiebolagslagen 8 kap 4 § stadgas att styrelseledamot och verkställande direktör skall vara svenska medborgare och bosatta i Sverige om ej regeringen eller myndighet som regeringen utsett tillåter annat. Med svenskt medborgarskap jämställs härvid medborgarskap i Danmark, Finland, Island och Norge. Om minst halva antalet styrelseledamöter är bosatta i Sverige kan nordiska medborgare vara styrelseledamöter i svenskt aktiebolag utan särskild prövning. Regeln gäller även för styrelsesuppleant.

Enligt aktiebolagsförordningen prövas dispensfrågor enligt 8 kap 4 § ABL av kommerskollegium; såvida inte bolagets registrerade aktiekapital uppgår till minst 1 miljon kr då regeringen har att pröva frågan. Liknande regler gäller för övrigt ekonomiska föreningar.

Enligt ABL, liksom enligt andra författningar som reglerar andra former av juridiska personer, skall auktoriserade eller godkända revisorer utses för revision av svenskt aktiebolag. Sådana revisorer behöver enligt en lagändring från den 1 januari 1986 inte vara svenska medborgare. Emellertid föreskrives att revisorer skall vara bosatta i Sverige.

Som princip gäller att revisor för att erhålla auktorisation eller godkännande av kommerskollegium skall vara bosatt i Sverige. Kommerskollegium kan men har med stor restriktivitet tillämpat möjligheten att ge dispens från bosättningskravet. Krav är emellertid att revisor även under utlandsvistelsen skall utöva revisorsyrket.

Enligt aktiebolagslagen skall alltså revisor i svenskt aktiebolag vara svensk medborgare bosatt i Sverige om regeringen eller myndighet som regeringen utsett ej tillåter annat. Kommerskollegium kan ge dispens härifrån. Kommerskollegium synes vid prövning av dispensärenden särskilt uppmärksamma frågan om föreslagen revisor rent praktiskt kan utföra allt det som är förenat med revisionsuppdraget.

Som framgår härav förekommer således en dubbelkontroll av revisorer därigenom att även auktorisation eller godkännande förutsätter bosättning i Sverige.

Inom ramen för FN:s verksamhet, för OECD:s verksamhet och för EG:s verksamhet förekommer långtgående ansträngningar att avveckla nationella begränsningar i rätten att äga och bedriva rörelse i olika länder. Parallellt med denna utveckling sker en internationalisering av revisorsfunktionen, där man i allt högre grad arbetar efter likartade etiska och kvalitetsmässiga

normer. Det synes finnas starka skäl att anpassa svensk lagstiftning till den pågående internationaliseringen av näringsverksamhet.

Sveriges åtaganden som medlem av GATT och integreringsarbetet, Europa kommer med stor sannolikhet att leda till en friare kapitalmarknad med följd att utländska investeringar kan komma att öka i Sverige. Det argument som ursprungligen åberopades för upprätthållande av nationalitetskravet för utseende av styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, verkställande direktörer och revisorer har därmed i allt väsentligt fallit. Svensk lagstiftning kan rimligen kontrollera i Sverige bedriven näringsverksamhet utan att särskilda nationalitetskrav upprätthållas.

Kommerskollegium har regelmässigt medgivit tillstånd för nordiska medborgare bosatta utanför Norden att vara styrelseledamöter i svenskt aktiebolag. Vidare har utomnordiska medborgare godtagits som styrelseledamöter regelmässigt under förutsättning att deras antal inte uppgår till mer än en tredjedel av hela antalet styrelseledamöter.

Med hänsyn till att den svenska lagstiftningen så vitt gäller styrelseledamotskap och rätten att vara verkställande direktör är mycket restriktiv och till att utvecklingen internationellt går mot en allt större liberalisering i detta hänseende bör kravet på svenskt medborgarskap kunna slopas i aktiebolagslagen och andra motsvarande lagar medan kravet på bosättning i Sverige behålles för hälften av hela antalet styrelseledamöter och verkställande direktörer.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändringar i bl. a. aktiebolagslagen såvitt avser utlännings rätt att vara styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och revisor i svenskt aktiebolag i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 18 januari 1989

Nic Grönvall (m)